

Υ.Α. Οικ. Β- 54871/4060/2003 (Β 1364).

(Κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν. 2963/2001)

«Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως αστικής, μιας γραμμής ως αστικής ή υπεραστικής, καθώς και για τον καθορισμό αφετηριών, τερμάτων, διαδρομών στάσεων σταθμών, πρακτορείων εξυπηρέτησης και εκδοτηρίων εισιτηρίων.»

Ο υπουργός μεταφορών και επικοινωνιών

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις:

α) της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν. 2963/2001 (Α 268) «Οργάνωση και λειτουργία των δημοσίων επιβατικών μεταφορών με λεωφορεία, τεχνικός έλεγχος οχημάτων και ασφαλείας χερσαίων μεταφορών και άλλες διατάξεις»,

β) του άρθρου 29α του Ν. 1558/85 (Α 137) «Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα», όπως σε αυτό προστέθηκε το άρθρο 27 του Ν. 2801/92 (Α 154) και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/97 (Α 125),

γ) τη γνώμη της επιτροπής που συστάθηκε με την Β/22315/1781/2002 απόφασή μας, όπως διατυπώνεται στο από 11.6.2002 πρακτικό αυτής,

δ) το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1) Αστική περιοχή για την καθιέρωση αστικής επιβατικής συγκοινωνίας

Αστική περιοχή είναι η περιοχή, η οποία περιλαμβάνει πόλη αυτοτελή ως οικιστική μονάδα με τα προάστιά της και τους οικισμούς που βρίσκονται κοντά σ' αυτή, καθώς και τα κέντρα παραθερισμού ή θαλάσσια λουτρά ή γενικά σημεία τουριστικής σημασίας, των οποίων οι μόνιμοι ή οι προσωρινοί κάτοικοι ευρίσκονται σε επαγγελματική ή και άλλη πρόσκαιρη ή μη εξάρτηση από την πόλη.

2) Χαρακτηρισμός Αστικής περιοχής

Με απόφαση του οικείου Νομαρχιακού Συμβουλίου μετά από γνώμη του οικείου ΟΤΑ α' βαθμού, μία περιοχή χαρακτηρίζεται ως αστική, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Η περιοχή να περιλαμβάνει πόλη πραγματικού πληθυσμού κατά την τελευταία απογραφή του Κράτους, τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, ή κατ' εξαίρεση τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) κατοίκων, εφόσον πρόκειται για πρωτεύουσα νομού ή επαρχίας ή κέντρο τουρισμού ή παραθερισμού ή θαλασσίων λουτρών ή χειμερινών σπορ.

β) Η περιοχή να έχει έκταση τουλάχιστον 5 τετραγωνικών χιλιομέτρων και οι εντός αυτής αστικές επιβατικές γραμμές να έχουν μήκος τουλάχιστον 2 χιλιομέτρων.

γ) Οι μετακινήσεις του πληθυσμού μέσα στην περιοχή αυτή να δικαιολογούν την ανάγκη εγκατάστασης αστικής επιβατικής συγκοινωνίας.

Η συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων βεβαιώνεται από την οικεία Υπηρεσία Μεταφορών & Επικοινωνιών λαμβανομένων υπόψη και σχετικών στοιχείων των αρμοδίων υπηρεσιών, (της Στατιστικής Υπηρεσίας για την περίπτωση α, της Διεύθυνσης Τεχνικών υπηρεσιών του νομού ή του οικείου Δήμου για την περίπτωση β και της αρμόδιας υπηρεσίας Μεταφορών & Επικοινωνιών για την περίπτωση γ).

3) Επέκταση αστικής περιοχής

Με απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου μετά από γνώμη του οικείου ΟΤΑ α' βαθμού, μπορεί να επεκταθεί η αστική περιοχή εφόσον επήλθε μεταβολή στην περιοχή αυτή από τη δημιουργία νέων οικιστικών ή άλλων συγκροτημάτων (εκπαιδευτικά, νοσηλευτικά, επαγγελματικά κ.λπ.).

4) Χαρακτηρισμός αστικής επιβατικής γραμμής

α) Με απόφαση του οικείου Νομάρχη μετά από γνώμη του οικείου ΟΤΑ α' βαθμού, μια γραμμή χαρακτηρίζεται ως αστική και καθορίζονται η αφετηρία, η ενδιάμεση διαδρομή, οι στάσεις και το τέρμα αυτής. Η αστική γραμμή έχει την αφετηρία και το τέρμα της μέσα στα όρια της αστικής περιοχής και εξυπηρετεί διάφορα σημεία αυτής.

β) Απαραίτητη προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό μιας γραμμής ως αστικής είναι να έχει μήκος τουλάχιστον 2 χιλιόμετρα και το οδικό δίκτυο το οποίο θα χρησιμοποιηθεί, για την εξυπηρέτηση αυτής, να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη και ασφαλή διέλευση και κίνηση σε αυτό καταλλήλου τύπου και κλάσης αστικού ή ημιαστικού λεωφορείου κάτω από συνήθεις καιρικές συνθήκες.

Η συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής βεβαιώνεται από την οικεία υπηρεσία Μεταφορών & Επικοινωνιών λαμβανομένων υπόψη και σχετικών στοιχείων από την τεχνική υπηρεσία του οικείου Δήμου ή από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του νομού.

5) Επέκταση αστικής γραμμής

Με απόφαση του οικείου Νομάρχη μετά από γνώμη του οικείου ΟΤΑ α' βαθμού, μπορεί να τροποποιηθεί ή επεκταθεί υφιστάμενη αστική επιβατική γραμμή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε Περιφέρειες και Δήμους, μετά την κατάργηση των Νομαρχών, Νομαρχιακών Συμβουλίων και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων βλέπε σχετικά άρθρα Ν. 3852/2010 (Α 138) «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».

Άρθρο 2

1) Χαρακτηρισμός (ενδονομαρχιακής) επιβατικής γραμμής ως υπεραστικής.

α) Με απόφαση του οικείου Νομάρχη μια επιβατική γραμμή χαρακτηρίζεται ως υπεραστική και καθορίζονται η αφετηρία, η ενδιάμεση διαδρομή, οι στάσεις και το τέρμα αυτής, εφόσον υπάρχει ανάγκη μετακίνησης προσώπων μεταξύ δήμων, δημοτικών διαμερισμάτων, κοινοτήτων και ενδιάμεσων περιοχών.

β) Απαραίτητη προϋπόθεση για το χαρακτηρισμό γραμμής ως υπεραστικής είναι το οδικό δίκτυο (εθνικό, επαρχιακό, δημοτικό, κοινοτικό κ.λπ.) το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την εξυπηρέτησή της, να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη και ασφαλή διέλευση και κίνηση σε αυτό, καταλλήλου τύπου και κλάσης υπεραστικού ή ημιαστικού λεωφορείου κάτω από συνήθεις καιρικές συνθήκες.

Η συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής βεβαιώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση (β) της παραγράφου 4 του άρθρου 1 της παρούσας.

2) Επέκταση (ενδονομαρχιακής) υπεραστικής επιβατικής γραμμής.

Με απόφαση του οικείου Νομάρχη, μπορεί να τροποποιηθεί ή επεκταθεί υφιστάμενη υπεραστική επιβατική γραμμή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε Περιφέρειες και Δήμους, μετά την κατάργηση των Νομαρχών, Νομαρχιακών Συμβουλίων και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων βλέπε σχετικά άρθρα Ν. 3852/2010 (Α138).

Άρθρο 3 Καθιέρωση νέων υπεραστικών διανομαρχιακών γραμμών

1. Για την καθιέρωση των νέων υπεραστικών διανομαρχιακών γραμμών εφαρμόζονται, από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα, οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις που καθορίζονται με τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 7 του Ν. 2963/2001 (Α'268).

2. Στις σχετικές αποφάσεις (Νομάρχη ή του ή των Γενικών Γραμματέων Περιφέρειας αντίστοιχα) ορίζονται ρητά η πόλη όπου η αφετηρία της γραμμής (πρωτεύουσα ή Δήμος του νομού), η διαδρομή μέσω πρωτευουσών ή άλλων κυρίων πόλεων των ενδιάμεσων νομών που διέρχεται η γραμμή και η πόλη όπου το τέρμα της γραμμής (Αθήνα ή Θεσσαλονίκη κατά την παράγραφο 5 και πρωτεύουσα ή Δήμος νομού κατά την παράγραφο 6, των ίδιων ως άνω διατάξεων).

3. Η καταλληλότητα των θέσεων αφετηρίας, τέρματος και στάσης λεωφορείων στις παραπάνω περιοχές των γραμμών που καθιερώνονται σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, ορίζονται από τον οικείο νομάρχη, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας, μετά από αίτηση του ή των συγκοινωνιακών φορέων που εξυπηρετούν τη συγκεκριμένη γραμμή.

4. Η εξυπηρέτηση των γραμμών του παρόντος άρθρου διενεργείται με δρομολόγια λεωφορείων που καθορίζονται κατά το άρθρο 8 του Ν. 2963/2001 (Α'268), σύμφωνα με τα όσα ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του νόμου αυτού.

Για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε Περιφέρειες και Δήμους, μετά την κατάργηση των Νομαρχών, Νομαρχιακών Συμβουλίων και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων βλέπε σχετικά άρθρα Ν. 3852/2010 (Α 138) «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».

Άρθρο 4 Αφετηρίες -τέρματα - διαδρομές – στάσεις

1. Για τον καθορισμό αφετηριών, τερμάτων, στάσεων και διαδρομών επιβατικών γραμμών λαμβάνονται υπόψη:

α) Η καλύτερη και απρόσκοπτη εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και η διευκόλυνση για τη μετεπιβίβασή του σε άλλα μέσα μαζικής μεταφοράς.

β) Η επιβάρυνση ή μη της ομαλής και ασφαλούς διεξαγωγής της οδικής κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών, η ευχερής και ακίνδυνη πραγματοποίηση ελιγμών και στάσεων υπό των λεωφορείων.

γ) Η αποφυγή οχλήσεων σε σχολεία, νοσηλευτικά ιδρύματα και κλινικές.

δ) Οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

2. Δεν επιτρέπεται ο καθορισμός των εγκαταστάσεων αφετηρίας και τέρματος:

α) Προ της εισόδου εκπαιδευτηρίων, νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή κλινικών.

Η περίπτωση α τίθεται όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1α της Υ.Α. Α-8949/834/2009 (Β 941).

β) Σε δρόμους που διαθέτουν οδόστρωμα πλάτους μικρότερο των 6,00 μ. ή εμφανίζουν μεγάλη κατά μήκος κλίση.

γ) Σε μικρότερη των 30 μέτρων απόσταση από διασταυρώσεις δρόμων.

δ) Σε θέσεις που δεν επιτρέπουν την ασφαλή στάθμευση και κίνηση των λεωφορείων καθώς και την ασφαλή και ευχερή επιβίβαση και αποβίβαση των επιβατών.

ε) Σε απομακρυσμένα σημεία αραιοκατοικημένης περιοχής ή σε θέσεις που δεν εξυπηρετούν συμμετρικά την γύρω περιοχή, δια την οποία δημιουργούνται οι γραμμές.

στ) Εκτός του χώρου που περιλαμβάνει σταθμούς εκκινήσεως και αφίξεως υπεραστικών λεωφορείων μαζί με την γύρω περιοχή (για αφετηρία ή τέρμα υπεραστικών γραμμών).

3. Δεν επιτρέπεται ο καθορισμός στάσεως αστικής ή υπεραστικής γραμμής σε αποστάσεις:

α) Μικρότερες των 300 (ή των 500 μέτρων, προκειμένου περί των αραιοκατοικημένων περιοχών) ή 1000 μέτρων, αντίστοιχα, από υπάρχουσες άλλες (στάσεις) προς την αυτή κατεύθυνση.

β) Μικρότερες των 50 μέτρων μετρημένες κατά μήκος του άξονα της οδού από υπάρχουσες άλλες στάσεις προς την αντίθετη κατεύθυνση και στην περίπτωση οδού με μια λωρίδα κυκλοφορίας κατά κατεύθυνση.

γ) Μικρότερες των 25 μέτρων, από σημασμένες διαβάσεις πεζών και από ισόπεδους οδικούς κόμβους επί των οποίων η κυκλοφορία δεν ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες ή των 50 μέτρων από ισόπεδους οδικούς κόμβους, επί των οποίων η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες και ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις γενικά.

δ) Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην περίπτωση α της παραγράφου αυτής, ο καθορισμός στάσεων επί αστικής γραμμής μπορεί να γίνεται και σε αποστάσεις μικρότερες των τριακοσίων (300) μέτρων, προκειμένου να εξυπηρετούνται πυκνοκατοικημένες περιοχές, ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, ΑμεΑ, περιοχές με πολεοδομικές ιδιαιτερότητες, νοσηλευτικά ιδρύματα, σχολικά συγκροτήματα.

Η περίπτωση δ τίθεται όπως αυτή προστέθηκε με την παράγραφο 1β της ΥΑ Α-8949/834/2009 (Β 941).

4. Δεν επιτρέπεται ο καθορισμός γραμμής, αστικής ή υπεραστικής:

α) Παράλληλα και σε μικρή απόσταση από αντίστοιχη άλλη, που εξυπηρετεί την ίδια περιοχή.

β) Που χρησιμοποιεί πολύπλοκη διαδρομή.

γ) Που χρησιμοποιεί μη ασφαλτοστρωμένους δρόμους με κλίση μεγαλύτερη του δέκα στα εκατό (10%).

5. Δεν επιτρέπεται ο καθορισμός στάσεων σε αυτοκινητοδρόμους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας, εκτός εάν έχουν διαμορφωθεί ειδικοί χώροι για το σκοπό αυτό και μετά από έγκριση της αρμόδιας διαχειριστικής της οδού αρχής.

6. Επιτρέπεται ο καθορισμός στάσεων αστικών γραμμών, ή αφετηρίας ή τέρματος αυτών μέσα σε λιμάνια ή αεροδρόμια, μετά από έγκριση των οικείων φορέων στην αρμοδιότητα των οποίων υπάγονται οι χώροι αυτοί.

Η παράγραφος 6 τίθεται όπως αυτή προστέθηκε με την παράγραφο 1γ της ΥΑ Α-8949/834/2009 (Β 941).

Άρθρο 5

Πρακτορεία εξυπηρέτησης - εκδοτήρια εισιτηρίων

1. Πρακτορεία εξυπηρέτησης και εκδοτήρια εισιτηρίων χαρακτηρίζονται οι χώροι που διατηρούνται από τους συγκοινωνιακούς φορείς ή από εξουσιοδοτημένους

πράκτορες αυτών σε διάφορα σημεία των πόλεων, του ιδίου ή άλλου νομού που εξυπηρετούν, για τη διευκόλυνση του επιβατικού κοινού (έκδοση εισιτηρίων, κρατήσεις θέσεων, διακίνηση ασυνόδευτων μικροδεμάτων κλπ.).

2. Τα πρακτορεία ή εκδοτήρια πρέπει ανάλογα, με την επιβατική κίνηση, να διαθέτουν άνετους, καθαρούς και επαρκείς χώρους υποδοχής και υγιεινής των επιβατών. Επίσης, μπορούν να συμπίπτουν με το σημείο που έχει καθορισθεί ως αφετηρία, τέρμα ή στάση λεωφορείων επιβατικής γραμμής, για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών και να συστεγάζονται με καταστήματα που προσφέρουν καφέ, φαγητό, κ.λπ., για την άνετη και ευχάριστη αναμονή και εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών.

3. Εκδοτήρια εισιτηρίων τύπου περιπτέρου (μεταφερόμενα) μπορεί να τοποθετούνται για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού σε αφετηρίες ή τέρματα γραμμών ή σε άλλες θέσεις, μετά από προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας για το χώρο αρχής.

4. Οι χώροι εξυπηρέτησης επιβατών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν αποτελούν εγκαταστάσεις υπό την έννοια των διατάξεων του άρθρου 4 του Ν. 2465/1997 (Α'28).

Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 του Ν. 2465/1997 (Α 28) εκδόθηκε το Π.Δ. 79/2004 (Α 62) περί καθορισμού όρων και προϋποθέσεων χορήγησης αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας Σταθμών Υπεραστικών Λεωφορείων.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 17 Σεπτεμβρίου 2003

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Χ. ΒΕΡΕΛΗΣ

Για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε Περιφέρειες και Δήμους, μετά την κατάργηση των Νομαρχών, Νομαρχιακών Συμβουλίων και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων βλέπε σχετικά άρθρα Ν. 3852/2010 (Α 138) «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».